

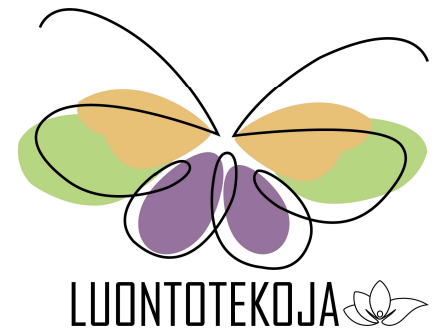
MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Peltoluonnon monimuotoisuus: niittymäiset nurmet

Luontotekoja-kampanja
Biomassat kiertoon Koillismaalla –hanke
Oulun Maa- ja kotitalousnaiset 2024

Euroopan unionin
osarahoittama

Peltoluonnon monimuotoisuus

Peltoalueiden käyttöä määrittelevät pitkälti sekä maatalouden tukijärjestelmän sekä ympäristölainsäädännön ehdot ja kannusteet.

CAP 27 –ohjelmasta löytyy paljon vaihtoehtoja myös niittymäisten peltujen hoitoon.

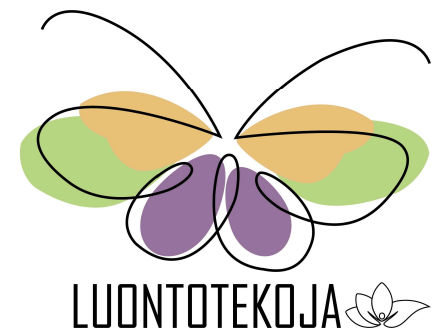
Viljelijät ovat kiinnostuneita huomioimaan peltoluonnon monimuotoisuuteen liittyviä tekijöitä.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Peltoluonnon monimuotoisuus: Vinkkejä niittymäisten nurmien hoitoon

Vinkkejä niittymäisten nurmien hoitoon

Parhaat ja vaikuttavimmat niittymäiset nurmet saadaan syntymään niukkaravinteisilla lohkoilla, johon on jo alkanut levitä luonnon niittykasveja.

Hyviä paikkoja ovat etelään päin suuntautuvat valoisat ja kuivahkot reunalohkot.

Viljelykierrossa olevan pellon muuttaminen niittymäiseksi kylvämällä on usein hidas toimenpide

- Olemassa oleva siemenpankki, maalaji usein liian ravinteikas

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Vinkkejä niittymäisten nurmien hoitoon

Löytyykö niittymäisiksi kehitettäviä kohteita esimerkiksi heikkotuottoisilta tai hankalasti viljellyiltä lohkoilta?

Hyödyt:

- Ympäristöhoito
- Kulttuurimaisema
- Luonnon monimuotoisuus
- Heinä rehuksi tai bioenergiaksi
- Laidunnus
- Vesienhoidolliset vaikutukset
- Luonnonlajien elinympäristöt (linnut, pölyttäjät, petohyönteiset, nisäkkäät)
- Luonnonlajien ravinto ja talvehtiminen
- Petohyönteisten lisääntymisen myötä pienempi tarve kasvinsuojeluaineiden käytölle

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Vinkkejä niittymäisten nurmien hoitoon

Mikäli kasvustosta halutaan niittymäinen, hoidon pääperiaatteet ovat muokkaamattomuus, lannoittamattomuus

Niittoajankohtien suunnitelmallinen määrittely -> haitallisten rikkakasvien niitto ennen siementämistä, ensimmäisinä vuosina aktiivisemmin

Ravinteisuuden vähentäminen niittojätteen pois viennillä tai laiduntamisella

Niiton ajankohdassa ja toteutuksessa on otettava huomioon luonnonvaraisten lajien elinolot, minkä vuoksi niitto on toteutettava siten, ettei lintujen pesintöjä ja nisäkkäiden poikasia vaaranneta

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

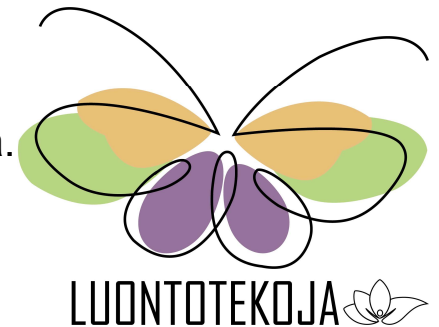

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Peltoluonnon monimuotoisuus: Tukimahdollisuudet niittymäisten nurmien hoitoon

Tarkista kaikki rahoituksiin liittyvät asiat kulloisenkin vuoden voimassa olevista ohjeista.

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltotuet/>

Monivuotisten niittymäisten nurmien vaihtoehtoja CAP27 järjestelmässä

Ekojärjestelmän mahdollisuudet:

Luonnonhoitonurmet
(max. 10 % suorien tukien alasta – kesantoa ja luonnonhoitonurmea voi olla max 25% korvauskelpoisesta alasta)

- Älä muokkaa luonnonhoitonurmea muulloin kuin perustamisen tai päättämisen yhteydessä.
- Voit ilmoittaa luonnonhoitonurmena vanhan monilajiseksi kehittyneen nurmen tai uuden monivuotisilla nurmikasveilla kylvetyn kasvuston.
- Kylvä kasvusto viimeistään 30.6. -ei lannoiteta, niitto joka toinen vuosi MUTTA ei toivotut rikkakasvit vuosittain elokuun loppuun mennessä estäen leviäminen.
- Enintään 20% typensitojia.
- <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltotuet/ekojarjestelmatuki/tukiehdot-ekojarjestelmatuki/tukiehdot-ekojarjestelmatuki-2023/#id-3-luonnonhoitonurmet>

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Monivuotisten niittymäisten nurmien vaihtoehtoja CAP27 järjestelmässä

Ekojärjestelmän mahdollisuudet:

Monimuotoisuuskasvit

Monivuotiset vaihtoehdot (max 2 vuotta):

Niittykasvien tukiehdot MONIVUOTINEN

Monimuotoisuuskasvit

Monivuotiset vaihtoehdot (max 2 vuotta):

Peltolintukasvien tukiehdot MONIVUOTINEN

- Monivuotisten monimuotoisuuskasvien jatkotukimuoto – viherkesanto tai luonnonhoitonurmi
- <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltotuet/ekojarjestelmatuki/tukiehdot-ekojarjestelmatuki/tukiehdot-ekojarjestelmatuki-2023/#id-5-monimuotoisuuskasvit>

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Monivuotisten niittymäisten nurmien vaihtoehtoja CAP27 järjestelmässä

EHDOLLISUUS

Viherkesanto: maatalousmaata, joka on kylvetty yksi- tai monivuotisilla riista-, maisema-, pölyttäjähönteis-, niitty- tai nurmikasveilla tai niiden siemenseoksilla

- Kesantorajoite: kesannot + luonnonhoitonurmi yhteensä 25 %
- Koska kesannon vihermassan poisto on ympäristölle hyödyksi, vihermassaa voi hyödyntää myös taloudellisesti ja esim. laiduntaa, ellei sitä ole merkitty tuottamattomaksi alaksi
- Jos ilmoitat kesannon tuottamattomaksi alaksi, et voi korjata satoa tai laiduntaa lohkoa 1.1.–31.8. välisenä aikana vuodesta 2024 alkaen.
- Liittyy ehdollisuuden vaatimukseen maaperän suojelu ja laatu. Viljelijän perusvelvollisuuksiin kuuluu suojella maatalousmaan maaperää. Vaikka ehdollisuudesta ei varsinaisesti makseta erikseen, ehtoja voi tietyissä tapauksissa täyttää myös tukikelpoisilla valinnoilla, joista esimerkkinä viherkesannot. Velvollisuuteen liittyy 33% kasvipeitteisyysvaatimus sekä kesantojen hoidon laadulliset ohjeet.
- <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/perusehdot/ehdollisuus/ehdollisuuden-opas/ehdollisuuden-opas-2023/#id-kesantojen-hoito>

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Monivuotisten niittymäisten nurmien vaihtoehtoja CAP27 järjestelmässä

Ympäristökorvauksen lohkoittainen toimenpide:

- Suojavyöhykkeet

kohdennettu, niitto ja korjuu vuosittain, laidunnus, ei lannoitusta

Ympäristösopimus:

- Maatalousluonnon ja maiseman hoito

vapaaehtoiset luonnon monimuotoisuutta lisäävät alat, laidunnus tai niitto + niittojätteen poiskorjuu

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Tarkista aina kunkin vuoden tukitasot ja ohjeet päällekkäisyyksistä erikseen – alla olevat ovat suuntaa antavia, lähde: Nivalan YTA-alue/ MV 26.2.2025

ALUSTAVAT PELTOTUET vuonna 2025

Tukialue C2

Nivalan YTA-alue/ MV 26.2.2025

maatalous.nivala.fi

Tukitasot ovat €/ ha. Tukitasot tarkentuvat, kun tiedetään koko tukikelpoinen ala.

	ohra kaura vehnä nurmi	ruis	valk. kasvus- tot (v.kasvia yli 50%)	rypsi rapsi herne, härkä- papu	kuitu- hamppu	kumina	kesanto *	Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet			Ekojärjestelmän tuet yht. enintään 25% suorien tukien alasta		
								maan- parannus- ja saneeraus- kasvit (maks. 20% kk-alasta)	turve- peltojen nurmet	suoja- vyöhyke- nurmi	luonnonhoito- nurmet (maks. 10 % suorien tukien alasta) *	viher- lannoitus- nurmet	monimuotoi- suuskasvit (riista, niitty, maisema, lintu)
Ympäristökorvaus	45	45	45	45	45	113	0	45+190	45+100	350	0	0	0
Luonnonhaittakorvaus	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242
Perustulotuki	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117
Uudelleenjakotuki maks. 50 ha	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Erikoiskasvipalkkio	0	0	0	115	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekojärjestelmän tuet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65	80	270
Pohjoinen ha-tuki	0	75	45	75	75	0	0	0	0	0	0	0	0
Yleinen ha-tuki	10	10	10	10	10	10	0	10	10	0	0	10	0
YHTEENSÄ	434	509	479	624	509	502	379	624	534	729	444	469	649
Nuorten vilj.EU-tuki maks. 150 ha	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95
Nuorten vilj. kans.tuki	50	50	50	50	50	50	0	50	50	0	0	50	0

* kesantoa ja luonnonhoitonurmia voi olla yhteensä maks. 25% kk-alasta

kk-ala = korvauskelpoinen ala

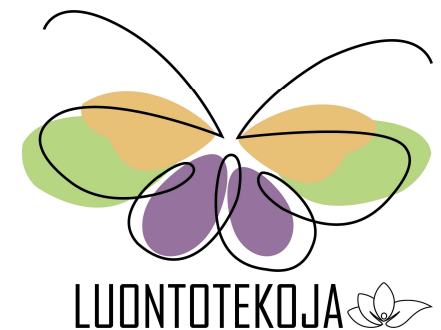
suorien tukien ala = ala, jolle voidaan maksaa perustulotuki
(=maatalousmaata, jolla on maataloustoimintaa)

Muut ymp.korvauksen lohko-kohtaiset toimet	€/ha	Ekojärjestelmän tuki:
Keräjäjäkasvit (maks. 30% kk-alasta)	97	Talviaikainen kasvipeitteisyys 40 €/ha EI makseta: mm. kevytluokattu ala, turvepeltojen nurmet, suojavyöhykenurmet, sänkikesanto
Kiertotalouden edistäminen (maks. 80% kk-alasta)	37	
Puutarhakasvien kasvinsuoj.menetelmät	500	
Lintupellot	600	
Säätösalaojitus	77	
Altakastelu tai kuiv.vesien kierrätysjärjestelmä	214	

Luomutuet	Kasvinviljelytila	160 €/ha
	Kotieläintila	160 + 130 €/ha

Peltoluonnon monimuotoisuus: Esimerkkejä niittymäisistä nurmista

Esimerkki: Rantsilan kohde

Siikalatvan Rantsilassa Kerälän kylällä Kotipellon tilalla on vanhoja peltonurmia hoidettu niittymäisinä jo 10 vuoden ajan. Nurmea ei ole uusittu ainakaan 10 vuoteen. Vielä noin 5 vuotta sitten niitetty heinä paalattiin, nyt jätetty paikalle.

Peltoniittyä on noin 6 hehtaaria. Tukimuoto on Viherkesanto (nurmi ja niitty). Kesanto ilmoitetaan tuottamattomana alana ja niitettyä satoa ei saa korjata. Mikäli niitetyn aineksen haluaisi hyödyntää, tulee lohko ilmoittaa esim. Säilörehunurmena tai Luonnonhoitonurmena.

Pellot on niitetty vanhalla sormipalkkiniittokoneella heinäkuun loppupuolella. Keruukaluston puute ja se, ettei heinälle ole ollut menekkiä, on estänyt keruun.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Esimerkki: Rantsilan kohde

Kerälän peltoniityt ovat kehittyneet luonnonniityn suuntaan 10 vuoden aikana. Kylvetty timotei on korvautunut mm. nurmiröllillä, puna-apilalla, hiirenvirnalla, niittynätkelmällä ja niittyleinikillä.

Kuivemmilla kohdilla on myös hyvää niittylajistoa: päivänkakkara, siankärsämö, tuoksusimake, poimulehti, aitovirna ja ahomatara.

Alueen kaakkoiskulmassa kylätien vieressä kuivalla paikalla kasvoi myös pikkulaukkua, pukinjuurta, kissankelloa, syysmaitiaista ja punanataa.

Kohteen monimuotoisuutta voisi edelleen lisätä keräämällä niitetyn kasviaineksen pois. Näin niittykasvit saavat lisää jalansijaa ja kasvuston rehevyys ja korkeus vähenevät ajan myötä.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Esimerkki: Puhoskylän kohde

Pudasjärven Puhoskylällä on noin 3 hehtaarin suuruinen vanha peltoalue. Aluetta on viime vuosina raivattu puustosta ja kohteen monimuotoisuutta halutaan lähteä kehittämään. Pellot ovat olleet viimeksi viljelykäytössä 1990-luvun alkupuolella.

Alueen niittylajistoa: päivänkakkara, siankärsämö, ojakärsämö, kurjenpolvi, poimulehti, aitovirna, syysmaitiainen ja niittyleinikki.

Kohdetta voisi hoitaa joko laiduntamalla tai niittämällä + niittojätteen poiskorjuu. Näin niittykasvit saavat lisää jalansijaa ja kasvuston rehevyys ja korkeus vähenevät ajan myötä. Ensimmäisinä vuosina voisi rehevimmiltä alueilta niittää vadelma- ja maitohorsmakasvustoja pari kertaa kasvukaudessa. Niittojäte kerätään alueelta pois.

Vanhojen peltujen luonnon monimuotoisuuden edistämiseen voi hakea maatalousluonnon ja maiseman hoitoon tarkoitettua ympäristösopimusta. Tehokkain tapa hoitaa luonnonlaitumia on laidunnus.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Esimerkki: Koillismaan poronheinäniityt

Varsinkin Koillismaalla on paljon vanhoja pelloja, joilta aktiivinen peltoviljely on loppunut karjanpidon päättymisen myötä. Poronhoitoalueella moni vanha pelto on kuitenkin säilynyt avoimena sen vuoksi, että niiltä korjataan poroille talvirehua. Näillä ns. poronheinäniityillä on myös merkitystä maatalousympäristöjen monimuotoisuudelle.

Poronheinäniittyjen hoitotapa on otollinen niitylajiston kehittymiselle: niitto kerran kesässä heinäkuussa ja niittoaineksen keruu. Kasvustoa ei myöskään yleensä uusita, lannoiteta tai käsitellä kasvinsuojeluaineilla.

Tukimuoto voi olla esim. säilörehunurmi tai luonnonhoitonurmi

Vasemmalla kuvassa peltoniitty Pudasjärven linattijärveltä, jolta kerätään poroille heinää. Lajistossa on mm. tuoksusimake, siankärsämö, syysmaitiainen, ahosuolaheinä, pikkulaukku, valkoapila, punanata, nurmitatar, jokapaikansara, viuhkokeltano

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

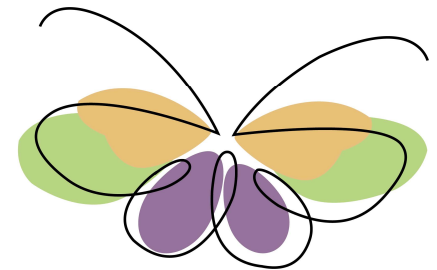
Lue lisää:

<https://www.proagria.fi/uploads/ProAgria/Oulu/CAP27-jarjestelman-mahdollisuuksia-ja-tavoitteita.pdf>

ProAgria Pohjois-Suomi → Hankkeet → Kylien Maisemahelmet
→ CAP27 -järjestelmän mahdollisuuksia ja tavoitteita -opas

Euroopan unionin
osarahoittama

LUONTOTEKOJA